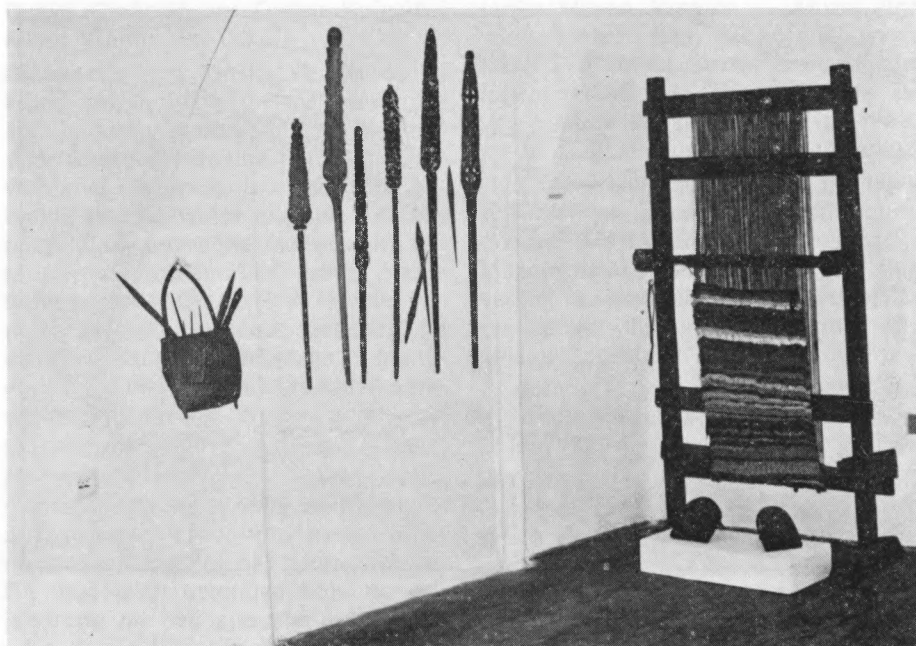

ABSTRACT

Renovated Museum of Drniška krajina in Drniš

J. Jalić-Lunić

The museum, founded in 1971, was enlarged and reconstructed in 1983 on the occasion of the 100th anniversary of the birth of the sculptor Ivan Meštrović. It presents archaeological material, collections of ethnography and fine arts, documentation on the life and death of Božidar Adžija, a national hero, and sculptures and pictures by Ivan Meštrović. The author considers the possibilities of expanding the role of the museum, not only in the cultural life of Drniš, but also in the promotion of tourism in the surrounding area. Brief details about the celebrations marking the anniversary of Meštrović's birth in the region, are given.

Vretena, preslice i uspravni tkalački stan »tara« s otkanom tkaninom za izradu prostirke, Žumberak

Izložba Zavičajnog muzeja Jastrebarsko — »Tkanje na tari u Žumberku«

Dragica Cvetan

Zavičajni muzej Jastrebarsko, Jastrebarsko

Tematska izložba **Tkanje na tari u Žumberku** postavljena je u prosincu 1984. godine u dvoru Erdödy u Jastrebarskom, u jedinoj prostoriji u ovom zdanju koja je donekle mogla poslužiti muzejskoj svrsi. Preostali dio zgrade gotovo je u ruševnom stanju, osobito prostorije na prvom katu u kojima je smješten stalni izložbeni postav koji ne udovoljava muzeološkim principima izlaganja. No, stalni postav i uvjeti u kojima se nalazi za sebna su tema.

Izloženi eksponati akvirirani su tokom prošle dvije godine na području Žumberka, planinskog dijela općine Jastrebarsko.

Prezentirane su naprave za preradu i tkanje vunениh vlakana, a njihova obrada i tkanje prikazano je na crno-bijelim fotografijama. Najznačajniji eksponat izložbe je »tara« iz Žumberka, uspravni tkalački stan s dvije gredice i kružnom osnovom. Izložene su dvije tare — jedna s otkanom vunenom tkaninom za izradu dviju torbi, a druga s otkanom tkaninom od platnenih krpica za izradu prostirke za pod. Tara se smatra jednom od najznačajnijih naprava u tradicijskoj kulturi ovog kraja. Donesena seobom uskoka s područja Balkana, sačuvala se u ovom kraju sve donedavno.

Na molbu kustosa, za potrebe dokumentacije Muzeja, kazivačica i tkalja Dragica Gvoždanović iz Brezovca otkala je po sjećanju vunenu tkaninu potrebnu za izradu dvije torbe te nam je na taj način omogućila da snimimo proces prerade sirovina i tkanja vune na ovoj vrlo primitivnoj napravi. Prezentirane su k tome i ostale naprave za preradu vunениh vlakana — grebeni za češljanje vune, vretena i preslice za opredanje niti te, uz njih, vunene izrađevine satkane na tari.

Tom prilikom tiskan je prigodan ilustrirani katalog na 24 stranice. To je ujedno i prvi katalog, prva publikacija štampana za potrebe jastrebarskog muzeja koja obrađuje elemente iz tradicijske kulture ovog kraja.

The »tara« is strictly vertical and rests on a base. The loom consists of a frame with two beams which are fixed to the uprights. The warp is stretched between the upper and lower beams of the loom and circulates around it. The heddle rod, which lies in the supports, divides the warp into two halves, the front threads and the back threads. In such an arrangement, the front and back threads make a »natural« shed. The shed rod is placed into the shed and when moving it up the warp, an »artificial« shed is made.

The weft is put in by taking the weft bobbin from one selvage to the other by hand. The weft is beaten up closely after a few picks have been inserted.

(Translated by D. Cvetan)

ABSTRACT

On the occasion of the exhibition »Weaving on the tara, a vertical loom with two beams« in the Regional museum of Jastrebarsko

D. Cvetan

The Regional Museum of Jastrebarsko, has an exhibition on weaving on the »tara«, a special type of vertical loom with two beams and circular warp. It is one of the most characteristic phenomenon in the traditional culture of Žumberak, where it was brought by the people who migrated from the south of the Balkans into this isolated mountainous area, in the 16th century. It has remained practically unchanged up to the present day.

Planovi Iloka u Karlsruheu

Mato Batorović

Muzej grada Iloka, Ilok

U proučavanju povijesti naših gradova i mjesta dobro nam dođe svaki podatak, a osobito planovi i karte pojedinih područja. Na žalost glavnina izvora, pa tako i planova i karata pohranjena je u arhivima širom svijeta. Naši istraživači pronašli su mnoge te izvore koje su potom objavili u do- movini. Čuvaju se u raznim arhivima i zavodima, ili kod samih znanstvenika, te nisu poznati široj javnosti.